

1–6 OCT
2021

DIVADELNÁ
NITRA

30. ročník Medzinárodného festivalu
30th edition of International Theatre Festival

Asociácia Divadelná Nitra | Divadelná Nitra Association – Štefaniková 7, P. O. Box 49 B, 949 01 Nitra, Slovakia
Mobil: +421 903 55 44 75 | e-mail: nitrafest@nitrafest.sk | www.nitrafest.sk

Ekológia a sloboda – Divadelná Nitra sa roztancuje okolo dôležitých tém

Má zmysel umývať pohárik od jogurtu, keď niekto štyrikrát do roka lieta do Thajska? Ako môže vyzerat' budúcnosť našej planéty? A aké pocity vyvoláva dnešná doba u mladých ľudí? Odpovede na tieto otázky budú na Medzinárodnom festivale Divadelná Nitra (1. – 6. 10. 2021) hľadať medzinárodné multidisciplinárne inscenácie s výraznou slovenskou stopou.

Divákovi sa chceli predstaviť už vlni, ale do plánov im vstúpila pandémia. Neľahká doba odsunula ich svetovú premiéru o rok, avšak pridala jej na naliehavosti. Jubilejný, 30. ročník uvedie v hlavnom programe, ktorého mottom sú *presahy / transcendencie*, diela skúmajúce budúcnosť planéty aj hranice slobody. Inscenácie vznikli v rámci uznávaného európskeho projektu Be SpectACTive!

Žiadalo sa mu letieť vyššie a to ho stálo život. Mytologický príbeh o Daidalovi a jeho synovi Ikarovi bol inšpiráciou inscenácie **ICARUS**, ktorá sa na festivale predstaví **v sobotu 2. októbra** na Svätoplukovom námestí. Túžba po slobode a s tým spojené skúmanie hraníc patrí k dospievaniu, aj preto tento projekt stojí na mladých. Vznikol v spolupráci profesionálnych tanečníkov – Marie Gourdain (FR, CZ), Jara Viňarského (SK) a Václava Kalivodu (CZ) a tínedžerov z Prahy a Nitry. *„Príbeh sa stal východiskom na kombináciu symboliky a abstrakcie, rovnako ako scénický pohyb tínedžerov, ktorý vychádza z analýzy ľudskej chôdze a pracuje s princípom trajektórie ľudského pohybu. Chôdza je výrazom identity v pohybe,“* hovorí francúzska režisérka Marie Gourdain. Zámerom projektu bolo vytvoriť dielo prenosné aj do iných krajín, kde by sa dalo variabilne nanovo tvoriť a prezentovať so skupinami miestnych tínedžerov.

Inscenácia je výsledkom viac ako dvojročného participatívneho procesu. Pri scénografickom riešení využila Marie Gourdain farebné tyče, ktoré pripomínajú hru mikádo. Tie vytvárajú jednoduché rámy, meniace sa tvary, pôsobivú a vizuálne dynamickú kompozíciu. Slovenský tanečník Jaro Viňarský do diela vstupuje ako akýsi rušivý prvok poriadku, ktorý ho obklopuje. *„Posilňuje expresivitu, premieňa každodenné gesto na frenetický, podmanivý, slobodný tanec. Predstavuje oslobodzujúci element. Variuje motívy, ktoré sa dotýkajú aktuálnej témy: vzťahu jednotlivca a spoločnosti, individualizmu,*

presahy /
transcendencie

ktorý je nielen výdobytkom slobody, ale aj príčinou egoizmu. Pýta sa, kde sa končí možnosť slobodne vystúpiť zo sivej hmoty davu a kde sa začína prázdno samoty,“ vysvetľuje režisérka. To všetko prepája český hudobník Václav Kalivoda prostredníctvom postavy takmer dirigenta, ktorý ovláda rytmus javiskového diania a hudobne sprevádza rôzne scény, akoby striedal niekoľko etáp života s rôznymi farbami a intenzitami.

Projekt sa pripravoval naraz v dvoch mestách, v Nitre a Prahe, v ktorých sa uskutočňovali spoločné rezidenčné pobyty detí a umelcov. Zároveň tvorcovia využívali na prepojenie tínedžerov počas roka online priestor. V ňom detskí tvorcovia vypĺňali umelecké zadania z oblasti dramaturgie, hudby a tanca a diskutovali medzi sebou i s tvorcami.

„Realizácia inscenácie má v Nitre podporiť záujem o súčasný tanec. Aktívne zapojenie detí do umeleckej tvorby po boku špičky zahraničnej a domácej tanečnej scény pomáha aj ďalšiemu uplatneniu mladých nitrianskych tanečníkov a rozširuje ich obzory. V období epidémie sa navyše neplánovane stalo spôsobom socializácie a vytrhnutia z časov izolácie. Do slovenského prostredia zároveň prináša experimentovanie s participáciou, šíri myšlienky aktívneho občianstva a podporuje komunitný život,“ vysvetľuje zástupkyňa riaditeľky festivalu Divadelná Nitra Anna Šimončíčová.

V nedeľu 3. októbra bude návštevníkov festivalu v Kultúrnom dome Párovské Háje čakať svetová premiéra multižánrového diela **Zelená je tráva (alebo Načo umývať pohárik od jogurtu, keď niekto lieta štyrikrát za rok do Thajska)**. Choreografka, performerka a herečka Petra Fornayová sa v ňom ponára do rôznorodých úvah o budúcnosti sveta. *„Ak sa naplnia apokalyptické predpovede o klimatických zmenách, hoci len čiastočne, máme dnes bližšie k dystópii než k utopickému zázraku a mravný zákon v nás čakajú výzvy,“* hovorí autorka, ktorá sa zamýšľa nad tým, čo nás ako civilizáciu presvedčí o potrebe zmeny nastaveného diskurzu. Na otázku, prečo by sme sa tým vlastne mali zaoberať, odpovedá protiotázkou: *„Čím iným, dôležitejším by sme sa mali zaoberať? Ide o naše prostredie, v ktorom žijeme, vychovávame deti, tvoríme, pracujeme... a pílime si pod sebou konár. Nad príčinami sa môžeme zamýšľať a možno, keď na ne prídeme, podarí sa nám zvrátiť – podľa niektorých odborníkov už nezvratné – zmeny,“* hovorí Fornayová a pokračuje: *„Ja si myslím, že ide o zmes zvláštnej ľudskej chamtivosti, lenivosti, pohodlnosti, túžby vlastniť a riadiť. Ale možno ide len o obyčajný boj o prežitie, no akosi sa nám vymkol z rúk, lebo porazením ostatných živočíšnych druhov porážame aj seba.“* Ďalší moment, ktorého sa v predstavení snaží dotknúť, je konzekvencia rozhodnutí, ktoré by mali ekologické problémy riešiť. *„Na úrovni politickej môže paušalizácia*

mnohému uškodiť, na druhej strane, súkromné stratégie a individuálne zmeny správania sa zdajú nedostatočné.“

Petra Fornayová v inscenácii aj sama vystupuje a spolu s performerami Vladom Zboroňom a Silviou Svitekovou sa pýta: *„Existujú riešenia postupujúcej ekologickej krízy? Budú to súkromné alebo globálne politické stratégie? Do akej miery budeme pri tom ochotní a schopní rešpektovať aj mravný zákon a kam sa posunú jeho hranice?“* Zapojení budú aj diváci, obávať sa však nemusia – ich dialóg s tvorcami sprostredkuje technológia, ktorá je zárukou komfortu neosobnej konfrontácie. *„Vedome využívame nový typ komunikácie. Dnes sme všetci hrdinami v mediálnom priestore, pomaly sa nevieme pozrieť navzájom do očí a povedať nahlas svoj názor bez pomoci obrazovky a klávesnice. Aby sme zachovali aký-taký komfort diváka bez toho, aby sme vstupovali do jeho osobnej zóny, získavame odpovede na otázky. Z nich zostavujeme ad hoc po každom predstavení súbor nových desiatich príkazaní, ktorými by sme sa mali začať riadiť. Takže ide aj o mini sociologický prieskum,“* približuje autorka.

Participatívna inscenácia vznikala nielen na Slovensku, ale aj prostredníctvom kreatívneho rezidenčného pobytu v Slovinsku. Do realizácie ďalších plánovaných rezidenčných pobytov v Írsku a Belgicku zasiahla epidémia. V závere ich nahradil výskum s využitím digitálnych technológií a skúšanie doma. *„Realita sa bude prelínať s fikciou, texty s pohybom a obrazom,“* poznamenáva Petra Fornayová. Popri súčasnom tanci zohrávajú v inscenácii dôležitú úlohu aj ďalšie formy umenia – autorom výtvarného konceptu je multimediálny umelec Jakub Pišek, texty a dramaturgiu mal na starosti Peter Šulej a o hudbu sa postaral Fero Király.

Obe inscenácie vznikli ako súčasť európskeho projektu Be SpectACTive!, ktorý je podporený programom Európskej únie Kreatívna Európa. Komunitne orientovaný projekt sprostredkúva rozsiahle aktivity, ktoré prispievajú k účasti občanov na kultúrnom dianí v meste, k ich aktivizácii, k rozvoju umeleckej tvorby i publika a k výmene kontaktov so zahraničím. Práve organizátori Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa v roku 2019 stali jeho súčasťou ako prví na Slovensku. Realizáciou týchto projektov naplňa Asociácia Divadelná Nitra ambíciu podporovať slovenských umelcov v medzinárodnej tvorbe a prispievať k ich etablovaniu sa na svetovej scéne.

Tridsiaty ročník Divadelnej Nitry sa bude konať v priestoroch Divadla Andreja Bagara v Nitre (vo Veľkej sále aj v Štúdiu), na Svätoplukovom námestí,

v priestoroch Zoborského kláštora, v Kultúrnom dome Párovské Háje, vo Vile K, v Synagóge, na Kupeckej ulici, ale aj u ďalších partnerov festivalu (Krajské osvetové stredisko v Nitre, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Nitrianska galéria, Ponitrianske múzeum, Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre).

Asociácia Divadelná Nitra a spoluorganizátori zabezpečia dodržiavanie všetkých hygienických a protiepidemických opatrení počas konania Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2021 v súlade s aktuálne platnými predpismi Úradu verejného zdravotníctva SR, s úpravami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, s epidemickou vyhláškou riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre a s platnými vyhláškami spoluorganizátorov. Viac informácií o opatreniach na www.nitrafest.sk.

Pre návštevu podujatí Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2021 organizovaných priamo festivalom platí: v interiéri režim OTP (očkovanie, testovanie, prekonali ochorenie covid-19), v exteriéri režim základ (bez obmedzení).

Vstupenky na predstavenia si záujemcovia môžu zakúpiť online prostredníctvom predajne siete GoOut a od 6. 9. 2021 aj v pokladnici festivalu (bod.K7, Štefánikova trieda 7) v pracovných dňoch v čase od 15.00 do 17.00. Vzhľadom na zvýšenú bezpečnostnú pozornosť odporúčajú organizátori zakúpiť vstupenky online.

Záštitu nad Medzinárodným festivalom Divadelná Nitra 2021 prevzali prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica a primátor mesta Nitra Marek Hattas.

Hlavný organizátor

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori

Divadlo Andreja Bagara v Nitre

Nitriansky samosprávny kraj, mesto Nitra

Spoluorganizátori

Botanická záhrada pri SPU v Nitre; Divadelný ústav Bratislava; Divadlo iks, Bratislava; Dni architektúry; Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre; Krajské osvetové stredisko v Nitre; Nitra 2026; Nitrianska galéria; Nitrianska organizácia

cestovného ruchu; Nitrianske kultúrne dedičstvo, o. z.; Očami prírody, o. z.; Ponitrianske múzeum v Nitre; Kníhkupectvo a antikvariát Pod Vřškom; Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre; Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Bratislava; Turistické informačné centrum Nitra; Vila K, o. z.; ZŠ kniežaťa Pribinu v Nitre; ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

u. fond
na podporu
umenia

Projekty ADN z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov.

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

Partneri

